

**Prova d'accés a Cicles formatius de grau superior de formació professional,
Ensenyaments d'esports i Ensenyaments d'arts plàstiques i disseny 2010**

**Psicologia
Sèrie 1**

Dades de la persona aspirant

Cognoms i nom

DNI

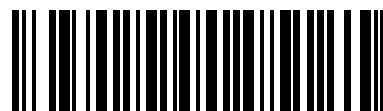
Qualificació

Instruccions

La prova consta de dues parts.

PRIMERA PART: Comentari d'un text.

SEGONA PART: Trieu i resoleu TRES de les cinc qüestions que es proposen. Indiqueu clarament quines heu escollit. Només es puntuaran les tres qüestions que trieu.

PRIMERA PART

Comentari de text. Llegiu el text següent i responeu a les qüestions.

Des de la més tendra infantesa, els éssers humans estan motivats per impulsos irracionals cap al plaer. Aquests impulsos són una expressió de la libido, que és la «força vital» o «energia psíquica» que motiva la conducta humana. Els instints dels infants inevitablement entren en conflicte amb les demandes socials i forcen el petit a alterar el seu comportament per a ser acceptat socialment. La conducta es desenvolupa gradualment arran d'aquest conflicte continu [...]. La intel·ligència o l'adaptació és molt menys rellevant que una sensualitat socialitzada.

[...] va proposar l'existència de tres aspectes en conflicte de la personalitat humana: l'id, l'ego i el superego. En l'id resideixen els impulsos inconscients; la persona no és conscient d'aquestes forces. El nounat és pur id. L'ego, que es comença a desenvolupar quan l'infant té uns sis mesos, és el que guia la conducta realista d'afrontar les coses. Utilitza la memòria, la raó i el judici per a fer de mediador entre els eterns conflictes del que un vol fer (la regió de l'id) i el que un ha de fer o no ha de fer (la regió del superego). El superego és la consciència moral, que es desenvolupa en la primera infància, quan l'infant assimila els valors dels pares i les normes de conducta.

Traducció feta a partir del text de
Lois HOFFMAN, Scott PARIS i Elizabeth HALL. *Psicología del desarrollo hoy*.
Madrid: McGraw-Hill, 1995

1. Esmenteu un corrent psicològic relacionat amb el text.

[1 punt]

2. Indiqueu almenys dos autors rellevants d'aquest corrent.

[1 punt]

3. Anomeneu les tres instàncies psíquiques que determinen la vida psicològica de l'individu que apareixen en el text i expliqueu-les breument.

[1 punt]

4. A quina posició clàssica s'oposa totalment aquest text? Raoneu breument la resposta.

[1 punt]

SEGONA PART

De les cinc qüestions que trobareu a continuació, escolliu-ne TRES.

1. Indiqueu quines de les afirmacions següents són vertaderes (V) i quines són falses (F):

[2 punts]

	V	F
a) El <i>desenvolupament humà</i> es pot definir com un procés de canvis psíquics que afecten la manera de sentir, de pensar i de comportar-se i actuar.		
b) La fundació del laboratori experimental de Watson a Leipzig es considera el punt d'arrencada de la psicologia.		
c) Bandura fou el representant de les teories de l'aprenentatge cognitiu social.		
d) La psicologia bàsica es dedica a la investigació dels processos psicològics amb mètodes científics.		
e) El mètode hipoteticodeductiu utilitzat en psicologia es compon de diferents fases: observació d'un fenomen, formulació d'hipòtesis, deducció de conseqüències i contrastació d'hipòtesis.		
f) La comunicació no verbal fa servir elements de comunicació que no són plenament simbòlics.		
g) Freud pensava que la realitat fonamental és allò inconscient, que pot ser conegut a través de les seves manifestacions: lapsus, actes fallits, continguts dels somnis i fantasies.		
h) La <i>sinapsi</i> és una part de la neurona.		
i) L' <i>agressivitat</i> és una emoció.		
j) L' <i>abstracció selectiva</i> consisteix a fixar-se en alguns detalls de la realitat i no en el context.		

2. Relacioneu cada terme de la columna esquerra amb la definició corresponent de la columna dreta. Escriviu a les caselles de sota la lletra apropiada a cada nombre.

[2 punts]

1. Intel·ligència emocional	<i>a)</i> La conclusió s'extreu necessàriament de les premisses, considerades vertaderes. No aporta coneixements nous, senzillament va d'allò general a allò particular.
2. Mètode científic	<i>b)</i> Capacitat d'observar les coses amb un enfocament nou, de reconèixer els problemes que uns altres potser no veuen, de proporcionar solucions efectives, noves i poc comunes.
3. Socialització	<i>c)</i> Capacitat de reconèixer els nostres propis sentiments i els sentiments dels altres, de motivar-nos i de manejar bé les emocions en nosaltres mateixos i en les nostres relacions.
4. Motivació	<i>d)</i> Produeix tiroxina, una hormona que origina el ritme metabòlic pel qual el cos transforma l'aliment en energia; és a dir, determina quan es té gana o set, si estem més actius o més passius, o la rapidesa amb què es guanya pes.
5. Constructivisme	<i>e)</i> Ciència que estudia les pautes de comportament de les espècies en el seu ambient natural i estableix hipòtesis sobre els seus orígens evolutius.
6. Etologia	<i>f)</i> Posició epistemològica partidària del coneixement com a construcció de l'experiència. Considera que els organismes són proactius, planificadors i orientats cap a finalitats.
7. Glàndula tiroide	<i>g)</i> Quelcom que incita, manté i dirigeix l'atenció d'un subjecte. Mòbil o al·licient que ens impulsa a actuar per a assolir una fita.
8. Dopamina	<i>h)</i> Manera d'explicar els fets observables a partir de la formulació i la deducció d'hipòtesis per a contrastar-les amb la realitat.
9. Creativitat	<i>i)</i> Regula l'activitat motora i els nivells de resposta en diverses zones del cervell.
10. Raonament deductiu	<i>j)</i> Procés pel qual es facilita la cultura als membres d'una societat, transmetent-la de generació en generació.

1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10.

3. Responen a les qüestions següents:

[2 punts]

a) Anomeneu dos trastorns de la personalitat.

b) Esmenteu dos processos de transformació de l'ésser humà relacionats amb el procés de socialització.

c) Diguen dos tipus de memòria sensorial.

d) Indiqueu dos tipus de conflictes segons Kurt Lewin.

e) Anomeneu dues conseqüències de l'estrès.

4. Relacioneu els principis de la psicologia indicats en la taula (columna esquerra) amb els procediments (columna central) i els exemples (columna dreta) corresponents. Escriviu a les caselles de sota la lletra i el nombre apropiats a cada principi.

[2 punts]

<i>Principi</i>	<i>Procediment</i>	<i>Exemple</i>
a) Reforç positiu.	A. Presentació d'un estímul aversiu davant d'una resposta no desitjable.	1. La mare diu a la filla: —Si fas els deures, jo rentaré els plats per tu.
b) Reforç negatiu.	B. Retirada d'un estímul agradable després d'una resposta negativa.	2. Quan l'Anna fa pipí a l'orinal, la mare li diu: —Molt bé, reina, ho fas molt bé; et faré un petó.
c) Càstig.	C. Presentació d'un estímul desitjable després d'una resposta positiva.	3. La mestra fa fora de classe cinc minuts un alumne que molesta els companys.
d) Entrenament per omissió (temps fora).	D. Retirada d'un estímul desagradable després d'una resposta positiva.	4. En Pere avisa el seu fill: —Si pugues de peus a la cadira, dinaràs dret.

a) **b)** **c)** **d)**

5. Llegeix el text següent i responeu a les qüestions.

[2 punts]

L'ORIGEN DE LA INTEL·LIGÈNCIA EMOCIONAL

El terme *intel·ligència emocional* fa referència a la capacitat humana de sentir, entendre, controlar i modificar estats emocionals en un mateix i en els altres. La intel·ligència emocional no és ofegar les emocions, sinó dirigir-les i equilibrar-les.

El concepte d'*intel·ligència emocional*, malgrat que és actual, té segons el nostre parer un clar precursor en el concepte d'*intel·ligència social* del psicòleg Edward Thorndike (1920), que la va definir com «l'habilitat per a comprendre i dirigir els homes i les dones, els nois i les noies, i per a actuar sàviament en les relacions humanes».

Per Thorndike, a més de la intel·ligència social, hi ha també dos tipus d'intel·ligències: l'abstracta —habilitat per a manejar idees— i la mecànica —habilitat per a entendre i manejar objectes.

Un il·lustre antecedent proper de la intel·ligència emocional és la teoria de les «intel·ligències múltiples» de Howard Gardner, de la Universitat de Harvard, que planteja (*Frames of Mind*, 1983) que les persones tenim set tipus d'intel·ligències amb què ens relacionem amb el món. A grans trets, aquestes intel·ligències són:

Intel·ligència lingüística: És la intel·ligència relacionada amb la nostra capacitat verbal, amb el llenguatge i amb les paraules.

Intel·ligència lògica: Té a veure amb el desenvolupament del pensament abstracte, amb la precisió i l'organització a través de pautes o conseqüències.

Intel·ligència musical: Es relaciona directament amb les habilitats musicals i els ritmes.

Intel·ligència visual-espacial: És la capacitat per a integrar elements, percebre'ls i ordenar-los en l'espai, i per a establir relacions de tipus metafòric entre aquests.

Intel·ligència cinestèsica: Comprèn tot el que està relacionat amb el moviment, tant el corporal i el dels objectes com els reflexos.

Intel·ligència interpersonal: Implica la capacitat d'establir relacions amb altres persones.

Intel·ligència intrapersonal: Es refereix al coneixement d'un mateix i a tots els processos relacionats amb l'autoconfiança i l'automotivació.

Aquesta teoria va introduir dos tipus d'intel·ligències molt relacionades amb la competència social, i fins a cert punt amb l'emocional: la intel·ligència interpersonal i la intel·ligència intrapersonal. Gardner les va definir de la manera següent: «La intel·ligència interpersonal es construeix a partir d'una capacitat nuclear per a sentir distincions entre els altres: en particular, contrastos en els seus estats d'ànim, temperaments, motivacions i intencions. En formes més avançades, aquesta intel·ligència permet a un adult hàbil llegir les intencions i els desitjos dels altres, malgrat que hagin estat amagats...»; pel que fa a la intel·ligència intrapersonal, la va definir com «el coneixement dels aspectes interns d'una persona: l'accés a la pròpia vida emocional, a la pròpia gamma de sentiments, la capacitat d'efectuar discriminacions entre les emocions i, finalment, posar-los un nom i recórrer-hi com un mitjà d'interpretar i orientar la pròpia conducta...».

Traducció feta a partir del text

d'Abel CORTESE. «El origen de la inteligencia emocional»

<<http://www.inteligencia-emocional.org>> [Consulta: 3 març 2010]

a) Extraieu les tres idees principals del text.

[0,6 punts; 0,2 punts per cada resposta correcta]

b) Poseu un exemple de cada tipus d'intel·ligència emocional.

[1,4 punts; 0,2 punts per cada resposta correcta]

**Prova d'accés a Cicles formatius de grau superior de formació professional,
Ensenyaments d'esports i Ensenyaments d'arts plàstiques i disseny 2010**

**Psicologia
Sèrie 2**

Dades de la persona aspirant

Cognoms i nom

DNI

Qualificació

Instruccions

La prova consta de dues parts.

PRIMERA PART: Comentari d'un text.

SEGONA PART: Trieu i resoleu TRES de les cinc qüestions que es proposen. Indiqueu clarament quines heu escollit. Només es puntuaran les tres qüestions que trieu.

PRIMERA PART

Comentari de text. Llegiu el text següent i responeu a les qüestions.

L'enteniment d'un infant sobre el món sorgeix de la coordinació de les accions i de la interrelació amb els objectes. L'infant és constructivista, construeix la realitat a partir de les relacions entre les accions i els objectes, no sols a través de les accions o de la qualitat perceptual dels objectes. Els infants agafen un sonall i el llancen, i poden fer el mateix amb un petit osset de peluix. Quan sacsegen el sonall, aquest sona; quan el llancen, cau a terra fent molt soroll. Però l'osset de peluix no fa soroll quan el mouen, i produeix només un soroll sord en caure. L'ós es pot estrènyer, mentre que el sonall resisteix la pressió dels dits de l'infant. Els infants arriben a conèixer els efectes de les seves accions i les propietats dels objectes a través d'aquestes accions simples i corrents. Aprenen a coordinar les seves accions; no poden llançar una taronja i, a la vegada, fer-la rodar, però poden palpar-la primer i llavors llançar-la o fer-la rodar. Agafar, llançar i fer rodar són exemples d'esquemes: models d'acció que estan implicats en l'adquisició i estructuració del coneixement. Els esquemes d'acció són la forma de coneixement dels infants i en els nounats són com conceptes sense paraules.

Traducció feta a partir del text de
Lois HOFFMAN, Scott PARIS i Elizabeth HALL. *Psicología del desarrollo hoy*.
Madrid: McGraw-Hill, 1995

1. Indiqueu a quin corrent psicològic pertany el text.

[1 punt]

2. Esmenteu almenys dos autors rellevants d'aquest corrent.

[1 punt]

3. Assenyaleu com a mínim dos conceptes o principis d'aquest corrent que figurin en el text.
[1 punt]

4. Anomeneu les etapes del desenvolupament segons aquest corrent psicològic.
[1 punt]

SEGONA PART

De les cinc qüestions que trobareu a continuació, escolliu-ne TRES.

1. Indiqueu quines de les afirmacions següents són vertaderes (V) i quines són falses (F):
[2 punts]

	V	F
a) William James va estudiar la utilitat i el funcionament dels processos mentals, la forma en què els organismes lluiten per a adaptar-se a l'entorn canviant i complex.		
b) El mètode hipoteticodeductiu utilitzat en psicologia es compon de diferents fases: observació d'un fenomen, formulació d'hipòtesis, deducció de conseqüències i contrastació d'hipòtesis.		
c) La comunicació verbal s'efectua per mitjà d'un conjunt de símbols arbitraris i regles per a combinar-los.		
d) <i>Llenguatge</i> i <i>intel·ligència</i> són sinònims.		
e) La latència de la resposta és el nombre de vegades que apareix la resposta.		
f) El daltonisme i l'hemofília són dues malalties genètiques lligades al sexe.		
g) Els components de les actituds són <i>atenció</i> , <i>percepció</i> i <i>memòria</i> .		
h) <i>Diversitat cultural</i> és el mateix que <i>diversitat de gènere</i> .		
i) Els trastorns de la personalitat són desordres homogenis.		
j) El trastorn obsessivcompulsiu (TOC) és un tipus de trastorn d'ansietat.		

2. Relacioneu cada terme de la columna esquerra amb la definició corresponent de la columna dreta. Escriviu a les caselles de sota la lletra apropiada a cada nombre.

[2 punts]

1. Psicobiologia	<i>a)</i> Presentació d'un estímul aversiu (indesitjable) després d'una resposta de l'individu.
2. Aprenentatge	<i>b)</i> Part de la neurona que serveix d'aparell receptor dels senyals procedents d'altres cèl·lules nervioses.
3. Conducta assertiva	<i>c)</i> Estudi de les bases biològiques del comportament, especialment dels sistemes nerviosos i endocrins, però també de les influències de la genètica o de la farmacologia en la conducta.
4. Ansietat	<i>d)</i> Pèrdua progressiva de la memòria que condueix a una demència greu i afecta la capacitat de pensar, parlar o fer les tasques bàsiques d'higiene personal.
5. Lideratge	<i>e)</i> Predisposició a respondre d'una manera determinada; reacció favorable o desfavorable vers alguna cosa o vers algú.
6. Actitud	<i>f)</i> Rol que pren una persona dins un grup que fa que aquest funcioni, ja que permet augmentar la coordinació dels esforços.
7. Alzheimer	<i>g)</i> Emoció anticipatòria.
8. Lòbul frontal	<i>h)</i> Canvi relativament permanent en el comportament que reflecteix una adquisició de coneixements o habilitats a través de l'experiència.
9. Dendrita	<i>i)</i> S'associa amb les funcions mentals superiors: pensar, conceptualitzar, planificar. També té una funció important en la percepció conscient de les emocions.
10. Càstig	<i>j)</i> Expressió de les necessitats, els drets o les opinions sense atacar o violar els drets dels altres.

1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10.

3. Responen a les qüestions següents:

[2 punts]

a) Anomeneu dos components de les actituds.

b) Esmenteu dos trastorns d'ansietat.

c) Anomeneu dos tipus de percepció.

d) Indiqueu dues fases de l'estrès.

e) Assenyaleu dos conceptes clau de la teoria de Piaget.

4. Relacioneu les escoles psicològiques següents (columna esquerra) amb l'objecte d'estudi (columna central) i els autors representants (columna dreta) que els corresponen. Escriviu a les caselles de sota el nombre i la lletra apropiats a cada escola.

[2 punts]

<i>Escoles</i>	<i>Objecte d'estudi</i>	<i>Autors</i>
a) Psicoanàlisi (1895).	1. Estructures i processos mentals.	A. Piaget, Vigotsky, James, Miller.
b) Conductisme (1912).	2. Inconscient i neurosi.	B. Maslow, Rogers.
c) Psicologia humanista (1950-1960).	3. Ésser humà.	C. Freud, Jung, Adler.
d) Psicologia cognitiva (1960).	4. Conducta observable.	D. Watson, Pavlov, Skinner, Bandura.

a) **b)** **c)** **d)**

5. Llegiu el text següent i responeu a les preguntes.

[2 punts]

EL NEN PERFECTE

Veig que t'has fixat que evito trepitjar les ratlles del mosaic, no tolero els quadres torts ni l'escampall sobre la meua taula. No és una cosa de per riure, creu-me.

De petit, tenia una habilitat ben punyetera per a detectar els defectes dels companys. Un nen una mica estràbic, un altre que coixejava lleugerament o un andalús papissot es convertien en les meves víctimes predilectes. De seguida els encolomava un motiu molt ben trobat però molt ofensiu que era celebrat per la claca i, a partir d'aquell moment, passava a convertir-se en la denominació generalitzada del pobre desgraciat. [...]

Ja veus que vaig aprendre a guanyar-me enemics molt aviat. Només ara sóc conscient que darrere d'aquella alegria amb què repartia malnoms i rebatejava a tort i a dret hi havia un convenciment molt perillós: jo era perfecte. [...]

[...] És en aquells anys quan es va anar afinant la meua capacitat de percebre el desequilibri, el desordre, la desproporció, la manca d'harmonia, la lletjor. Les coses anaven bé mentre aquella facultat, aquell raig X destructiu apuntava cap als altres. Llavors no sabia que arribaria el moment que es giraria en contra meu. El canvi es va produir quan, en l'adolescència, vaig necessitar de veritat els meus amics. [...] Em vaig mirar al mirall per primer cop i el raig X em va escorxar fins al moll de l'os, deixant al descobert tots els defectes, tota la putrefacció del meu caràcter. Van aflorar l'egoisme, el perfeccionisme malaltís, la desconfiança, la manca de pietat.

Potser estàs sorpresa, fins i tot espantada, per aquesta allau de sinceritat nocturna. Ja sé que només m'has preguntat per aquestes dèries estranyes de comptar els escalons, de no tolerar les arrugues de la roba i els llençols o de rentar-me les mans a cada moment. Sóc esclau dels rituals, un talibà de l'ordre. [...]

Gerard BAGUÉ. «El nen perfecte». *La Vanguardia* (4 desembre 2009)

a) Què és un trastorn de la personalitat?

b) Quin trastorn de la personalitat apareix en el text?

c) Poseu exemples dels símptomes d'aquest trastorn.

d) Quina teràpia de psicologia proposaríeu per a treballar aquest trastorn?